

هه‌ناسه‌کانی هاوڵاتی و هه‌لو‌سوهره‌کانی کوردستانی نوێ

کاوه نه‌مین

ه‌ ژماره (١٢٦) هاوڵاتییدا، ئاسۆس ههردی له وتاریکی ره‌خنه‌ئامیزدا، قسه‌ی سه‌دان هه‌زار کوردی کردوو، داخواری سه‌دان هه‌زار کوردی خسته‌وته پێش چاوی ده‌سه‌لاتدارن و پێیان ده‌لێت: گۆرانکاری. هه‌لبه‌ت وه‌نه‌بێت ئه‌وه ته‌نها ئاسۆس ههردی بێت که ئه‌م سه‌ره‌ی که‌شف کردبێت به‌لکو ده‌یان ساڵه‌ سه‌دان وتاری و نووسراون به‌لام له‌دوچاردا کراونه‌ته‌ لوه‌له‌ی گۆلبه‌پۆژه. به‌لام پێده‌چیت وتاره‌که‌ی ئاسۆس یانیش سه‌رده‌مه‌که‌ که سه‌رده‌می گۆرانکارییه‌ جا به‌خۆشی بێت یان به‌ خوايشت کاری خۆی کردبێت، بۆیه‌ نووسه‌رانی کوردستانی نوێ به‌ جومه‌ له‌تونه‌ته‌ ده‌نگ و ئاسۆس و پۆژنامه‌ی هاوڵاتیان داوه‌ته‌ به‌ر خۆشابه‌ختانه‌ ده‌ستریژی وشه‌. به‌کێک له‌ یاسا‌کانی چاپه‌مه‌نی و لا‌تانی دیموکرات ئه‌وه‌یه‌ که نابێت که‌سه‌ هه‌ستی که‌سه‌ به‌ناهه‌ق بریندار بکات و که‌رامه‌تی که‌سیک بروشینیت، ده‌نا ئه‌وه‌ که‌سه‌ مافی خۆیه‌تی له‌ دادگا دیفاع له‌ خۆی بکات. بۆ نمونه‌ ماوه‌یه‌ک له‌مه‌و پێش له‌ و لا‌تی سوید پۆژنامه‌ی ئیکسپریس له‌ لاپه‌ره‌ی به‌که‌می خۆیدا به‌ گه‌وره‌ی نويسبووی که گودرون شیمان سه‌ره‌ۆکی ئه‌وکاته‌ی پارته‌ی چه‌پ له‌ فیلیکی ئیروٲٲیکیدا بازی ده‌کات. گودرون خان ئه‌وه‌ هه‌واله‌ی به‌ درۆخته‌وه‌ و پۆژنامه‌که‌ی دا به‌ دادگا، و پاره‌یه‌کی باشیشی وه‌رگرت له‌ پای ئه‌وه‌ هه‌واله‌ درۆیه‌دا که بۆی هه‌لبه‌ستراوو.

مروٲ کاتیک ئه‌وه‌ وتاری ئاسۆس ده‌خوینێته‌وه‌ جگه‌ له‌ راستی هه‌چ شتیکی تری که هه‌ستی که‌سیک یان گروپیک بریندار بکات نابینیت، ئه‌وانه‌ی که ئه‌وه‌ باسی کردوون به‌ زیادیشه‌وه‌ له‌ کوردستاندا رویمان داوه‌، له‌ دابه‌شکردنی حوکومه‌ت و په‌رله‌مانه‌وه‌ هه‌تا به‌ناهه‌ق رژاندى خوینی هه‌زاران مروٲی کورد جا ئه‌وه‌ مروٲخانه‌ حیزبی بووبن یان نا، هه‌چ له‌ تاوانه‌که‌ که‌م ناکاته‌وه‌. داگیرکردنی مالى یه‌کتری و شاربه‌ده‌رکردن و ته‌نانه‌ت به‌کۆمه‌ل کوشتنیش له‌ سه‌رده‌می دواى راپه‌رین رویمان داوه‌، داڵده‌دانى جاش و خه‌لکانی به‌عسی، چ ئه‌وسا و چ ئیستا درۆیه‌ی هه‌یه‌. ئاودیوکردن و تالانکردن تائیس‌تاش درۆیه‌یه‌ هه‌یه‌. ئه‌وه‌ حوکومه‌تی کوردستانه‌ که به‌رپرسیاره‌ نه‌ک پۆژنامه‌نووس و پۆژنامه‌کان. هه‌ینانی به‌ره‌ی تورکومانی بۆ سلیمانی و دابه‌شکردنی زه‌ویوزار به‌سه‌ریاندا، حوکومه‌تی کوردستان کردوویه‌تی نه‌ک خه‌لکی تر. ده‌سه‌لاتداران باش ده‌زانن چیان کردوو له‌ کوردستاندا بۆیه‌ پێویست به‌ ریزکردن و لیسته‌ دروستکردن نییه‌.

کاتیک ده‌سه‌لاتدارانی کوردستان ده‌که‌ونه‌ ژێر په‌حمه‌تی ره‌خنه‌ و ناره‌زایه‌تییه‌وه‌، خه‌را له‌په‌نای کێل و گۆر و جامانه‌ی شه‌هیده‌ سه‌ربه‌رزه‌کانی کوردستاندا خۆیان هه‌شار ده‌دن، ئه‌وه‌تا هه‌م ئازاد جوندیانی و هه‌میش جهمال عه‌بدوڵه‌ په‌نایان بۆ شه‌هیده‌ سه‌ربه‌رزه‌کانی کوردستان له‌وانه‌ش شه‌هید جهباری حاجی ره‌شید بردوو، که زۆر ناشیانه‌ ده‌یان‌ه‌وێت بلێن مادهم شه‌هیده‌مان هه‌یه‌ ده‌بیت مۆنیکا و نازم چی و چیشمان هه‌بیت، ئه‌وتا جهمال عه‌بدوڵه‌ ده‌لێت "ئه‌مانه‌ بکه‌یت به‌ ژێر له‌ج و لیوه‌وه‌ وای نیشان ده‌یت که ده‌سه‌لات ته‌نها ئه‌قه‌لوئن هه‌ین و دزی هه‌یه‌ و جهباری حاجی ره‌شیدی نییه‌!" (کوردستانی نوێ پۆژی ٢٢/٢٠٠٣، لاپه‌ره‌ ٦).

ئایا له‌وه‌ هه‌موو خه‌یر و بیره‌ی کوردستان که ١٢ ساڵه‌ ده‌یخۆن، چه‌ندتان به‌ مالى شه‌هیده‌کانتان داوه‌؟ ئایا کام پارت و حوکومه‌تی کوردستانه‌کان هاتن به‌ بێ جیاواری موجه‌ بۆ مالى شه‌هیده‌کان دابین بکه‌ن که مافیکی ره‌وای خۆیان. من ده‌پرسم پارته‌ی یانیش یه‌کیتی پۆژیک له‌ پۆژان هاتوون یارمه‌تیه‌ک ئه‌گه‌ر ره‌مزیش بێت به‌ شه‌هیده‌کانی یه‌کتری بدن؟ کام راگه‌یاندى حیزب هات کاروانی شه‌هیدانی بۆ شه‌هیدیکی

تری حیزبیکى تر کرد؟ تهنانهت گوند ههیه شههیدی ههردو لایه بگره چهند لایه نیکى تیدایه، بهلام کاتیک باسی شههیدهکانی ئەو گونده دهکریت، ناوی شههیدی حیزبهکەى خۆیان نه بیته نایبهن؟ بهلگهشم ههیه بۆ قسهکانم.

پاشان ئەوه کام مهنتقه که ده لایته مادهم ئیمه پيشمه رگه بووین و شههیدمان داوه، ئیتر نابیت کهسى تر قسه بکات، دهنه چۆن کاک ئازاد جوندیانی به ئاسۆس ههردی ده لایته: لى خوره دهشته. ئەگەر چى من ههچ کام له ئەندامانى مالى مامۆستا ههردی نانسیم، بهلام دهتوانم بلیم ئەوان که له په نجا کانه وه له خه تیکى قه ومیا کاریان کردوو و کوردستانی بوون و عیراق چى نه بوون ئەوه بۆ خۆى شه ره فیکى گه وره یه بۆیان.

کاک ئازاد و کاک جهمال دیاره له ناویهنای "ماریتر" قه لاس بوون، ئەمهش وهکو جله تازهکانى قه یسه ر وایه که ههچى له بهردى نه بوو بهلام هه موو خه لک چه پله یان لیده دا و هاواریان ده کرد ئایا له و جله جوانانه، ههتا مندالیک قه وماندى و وتى ئەوه چیه خۆ قه یسه ر جلی له بهردا نییه! ئى خۆ هه موو کهس ده زانیته که له ژیر فشار یانیش به نه سیحه تى ئەمیریکا باج و گومرگ و سه یته ره و یه کگرتنه وهى حوکومه ته کان و یه کخسته نه وهى هیزی پيشمه رگه که به سالان سه نگه ریان له یه کگرتبوو، ده کرین. دهنه، به ئازادیه کهى کوردستانی نوێ سویندتان ده دم بۆ پیش روخانى عیراق و هاتنى ماریتره کان نه تانکرد؟ ئەى که ژنانى کورد مه شیان به ریخست و له سلیمانیه وه بۆ هه ولیر بۆ کهس گوئی بۆ رانه دیران. باشه بۆ ۱۰ ساله له سلیمانی ئالای کوردستان نه ده شه کایه وه؟ ده یان و سه دان بۆ بۆ، که خه لک بۆیان هه یه به رسن؟

ئەگەر ده شتانه ویت له سه ر شوړشى نوێ و کۆنى گه له که مان زیاتر شت بزائن، به فرموون، به ره وه ره یه کانى کاک نه وشیروان و کاک حه مه ی حاجى مه حمود، کاک ئەحمه د بانىخیلانى و کاک پشکو نه جمه دین و گه توتووگو له گه ل کاک ئیبراهیم ئەحمه د و چیشتى مچه وری مام هه ژار و نیهنیه کانى عیسا په ژمان و کتیه کهى کاک مه سعود له سه ر شوړشى ئەیلوول بخویننه وه، ره نگه ئیتر کهس نه ویریت له ژیر ناوی شه هیدان دا خۆى وه شاریت، دهنه ئەوانیش دره نگ یان زوو دینه زمان.

دوا وشه شم بۆ هه لۆسوره کانى کوردستانی نوێ ئەوه یه، ئەرى به راست تا ئیستا به وشه یه ک په خنه تان له ئەمیریکا و ماریتره کانى گرتوو، کاتیک رۆژنامه کانى باشوورى کوردستان ده خوینیته وه، هه موو وه کو ده نگى کوردی ئەمیریکا قسه ده کهن و که ده لاین سه رۆک بوش و یه کپارچه یى خاکی عیراق وه کو ئەو هه موو شه هیده مان بۆ سه رۆک بوش و یه کپارچه یى خاکی عیراق دابیت، عیراقیک که هه زاران کوردی ئەنفال کردبیت بۆ ئەوه ده بیت سه ره ره ییتیه کهى به اریتیت یانیش بیخه یته ژیر بى؟

تیبینی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه بیروبوچونی حاره نه که یهت، کوردستان نیت له ناوه رۆکه کهى به رپر سیار نییه.